

Vlaams
Parlement

vergadering **C77**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 22 januari 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de studie van de WaterRegulator over waterverliezen – 464 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over waterverlies bij Vlaamse watermaatschappijen naar aanleiding van het recente rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) – 472 (2018-2019)	3
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de evaluatie van de asbestacties door de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving – 471 (2018-2019)	11
VRAAG OM UITLEG van Elke Wouters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de stijgende hoeveelheid drugsafval – 487 (2018-2019)	15
VRAAG OM UITLEG van Elke Wouters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het gebruik van sleeves rond verpakkingen – 546 (2018-2019)	19
VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vernietiging van het gewijzigde Soortenbesluit en de gevolgen ervan – 560 (2018-2019)	21

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de studie van de WaterRegulator over waterverliezen – 464 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over waterverlies bij Vlaamse watermaatschappijen naar aanleiding van het recente rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) – 472 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, het gaat hier over een studie die u hebt laten opmaken door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) na een debat in deze commissie in juni of juli van vorig jaar. Ik wil u daar oprecht voor bedanken want die studie was snel opgeleverd en het is een goed werkstuk. Het is een goede basis om ook de volgende jaren de evolutie vanuit de VMM te volgen.

U hebt zelf geen reactie gegeven, of ik heb ze toch niet gezien, op deze studie. U hebt de studie opgeleverd en doorgestuurd naar het parlement. U hebt op een heel correcte manier gevolg gegeven aan de gestelde vraag en ik apprecieer dat, want dat maakt het parlementair werk alleen maar gemakkelijker voor ons.

In de studie staat dat de kosten die we kunnen berekenen op het vlak van waterverliezen, worden geraamd op 23 miljoen euro. Deze kosten zijn nog laag geschat aangezien geen rekening is gehouden met een heel aantal andere zaken die moeilijk kunnen worden berekend. Ik denk dan aan de milieukosten. Het is ook niet duidelijk waar de lekken zich precies bevinden, waardoor niet alle kosten kunnen worden berekend. Men heeft zich gebaseerd op het absolute minimum ervan uitgaand dat 23 miljoen euro waarschijnlijk de kost is voor de jaarlijkse lekverliezen.

Het geeft ook een duidelijk beeld van de situatie sinds de afgelopen jaren, ook in Europa. Dit is dan ook een heel goed werkstuk om verder mee aan de slag te gaan.

In het verleden heb ik al gevraagd om hoorzittingen te organiseren, en u hebt dat zelfs gesteund, omdat de politiek wel initiatieven kan nemen maar op een bepaald moment neemt het technische verhaal het over. Na dit werkstuk zitten we in die fase: de politiek heeft alles gedaan wat mogelijk is om het verhaal in kaart te brengen, ik denk dat nu een volgende stap moet worden gezet. Er moeten vooral technische oplossingen worden gezocht en er moet worden nagegaan in hoeverre bepaalde investeringen verantwoord zijn om die kosten door waterverlies te verminderen. Vraag is ook wat we kunnen doen om antwoorden te geven in periodes van droogte. We willen niet terechtkomen in een debat waarin het moeilijk uit te leggen is dat mensen in de zomer geen zwembadje mogen vullen, gaan auto mogen wassen en de akkers niet mogen besproeien terwijl er tegelijkertijd zoveel kubieke meter water wegsijpelt.

Ik zal straks opnieuw de vraag stellen om hoorzittingen te organiseren. Het parlementair jaar loopt op zijn einde: dit zou een mooi eindstuk zijn voor dit dossier.

Minister, ik heb een aantal concrete vragen over deze studie. Wat is uw analyse van deze studie en welke conclusies verbindt u daaraan? Welke stappen zult u nog zetten na het analyseren van deze studie? Op welke manier zult u deze studie integreren in het droogteplan dat u momenteel aan het opmaken bent?

Wordt deze studie vanaf nu jaarlijks herhaald door de regulator of was het een eenmalig initiatief?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Begin januari publiceerde de Vlaamse Milieumaatschappij het rapport over het waterverlies bij Vlaamse watermaatschappijen. Daaruit bleek onder andere dat de kostprijs van de miljoenen liters drinkwater die in Vlaanderen verloren gaan door lekken, ongeveer 23,5 miljoen euro per jaar bedraagt.

Om het cijfer in zijn context te plaatsen: alle Vlaamse watermaatschappijen samen leverden vorig jaar bijna 420 miljoen kubieke meter drinkwater aan het net. Daarvan lekte naar schatting bijna 15 procent weg. Dat vertegenwoordigt meer dan 61 miljoen kubieke meter. Per dag gaat het om 168 miljoen liter.

De gerapporteerde verliezen hebben enkel betrekking op waterverlies door lekken, zowel in de toevoer- als in de distributieleidingen, in de waterreservoirs of in de aftakking tot aan de watermeter. Er wordt abstractie gemaakt van water dat gebruikt wordt voor bluswerken of bij het spoelen van de leidingen. Weet u hoeveel kubieke meter water die laatste twee categorieën vertegenwoordigen?

Het werkelijk waterverlies schommelt tussen 2013 en 2017 met een licht stijgende trend op het niveau van de sector. In 2016 lag het werkelijk waterverlies lichtjes hoger ten opzichte van 2013. Tussen 2016 en 2017 steeg het werkelijk waterverlies met 8 procent. Hoe verklaart u de relatief forse schommelingen? Neemt u genoeg met deze cijfers?

Er zijn grote verschillen tussen de verschillende watermaatschappijen. Vooral water-link komt in het rapport in het vizier. De WaterRegulator vraagt in het bijzonder aan water-link een oplossing te zoeken voor het relatief hoge waterverlies. Het werkelijke waterverlies van water-link ligt in 2017, uitgedrukt per aftakking per dag, 94 procent boven het gewogen gemiddelde van de sector, en met een ILI (Infrastructure Leakage Index) van 3,09 zitten ze duidelijk boven de internationaal gehanteerde grenswaarde van 2.

Water-link breekt in 2017 ook met de dalende trend van de voorbije jaren. De WaterRegulator besluit dan ook: "Water-link dient op zoek te gaan naar verklaringen voor de sterke toename in 2017 en het nodige te ondernemen in de optimalisatie van het proces Non-Revenue Water (NRW)."

Welke stappen heeft water-link al ondernomen? Zijn er verklaringen voor dit hoge waterverlies? Zullen er boven op hun actieplan bijkomende maatregelen genomen worden om het waterverlies in lijn te brengen met dat van de andere watermaatschappijen?

Elke maatschappij heeft een actieplan opgesteld om waterverlies te vermijden. In het rapport waarvan hierboven sprake lezen we dat de actieplannen nog niet in een duidelijke stabilisatie of daling van het waterverlies resulteren. Welke conclusie trekt u hieruit? Vindt u dat de watermaatschappijen zich moeten inschrijven in een resultaatsverbintenis wat betreft lekverliezen?

Eerder in de commissie wist u te vertellen dat er een kosten-batenanalyse nodig is om te beoordelen of verdere acties gerechtvaardigd en wenselijk zijn. Kunt u mij laten weten wat de stand van zaken ter zake is? Wordt bij het onderzoek naar kosten en baten ook rekening gehouden met de ecologische kosten en baten? In het rapport staat immers te lezen: "Met de toenemende druk op de waterbeschikbaarheid is het evenwel aan te bevelen te onderzoeken hoe andere kosten meegenomen kunnen worden in de schatting van de kost van het verlies

en deze mee te nemen in kosten-batenanalyses zodat deze analyses niet enkel én economisch én vanuit de eigen werking benaderd worden.”

Uit het rapport blijkt dat watermaatschappijen het beheer van hun leidingnet ook met wetenschappelijk onderzoek onderbouwen, en dat hiervoor budget vrijgemaakt wordt. Kunt u mij een overzicht geven van de belangrijkste bevindingen van dat onderzoek? Hoeveel budget werd hier sinds 2010 voor vrijgemaakt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het feit dat dit rapport er is en dat we het ook onmiddellijk hebben overgemaakt aan het parlement, zoals was afgesproken, toont aan dat op een heel duidelijke en transparante manier met deze problematiek wordt omgegaan, zowel door ons als door de drinkwatermaatschappijen. Op die manier hebben we ook een zicht op de kosten.

De eenduidige cijfermatige opvolging van de verliezen is gestoeld op internationale standaarden en methodes. De actieplannen die elk van de watermaatschappijen opgezet hebben na afloop van een procesbenchmark rond niet-geregistreerd verbruik, blijken nog geen positief effect te hebben op deze evolutie. Ik vind een blijvende en effectievere opvolging dan ook noodzakelijk. Er zullen dus bijkomende inspanningen nodig zijn.

Naar aanleiding van het advies van de WaterRegulator heb ik bij elk van de watermaatschappijen per brief aangedrongen op meer informatie met betrekking tot de lopende en toekomstige inspanningen om het werkelijke waterverlies te beperken. Ik wil specifiek de rekenmethodes kennen, die daarbij ingezet worden om na te gaan of deze maatregelen economisch verantwoord zijn. Daarnaast wil ik ook weten welke inspanningen elke watermaatschappij de komende jaren zal leveren en op welke wijze de maatschappijen zullen aftoetsen. Ik wil ook weten hoeveel het kost omdat het niet mag resulteren in een hogere waterfactuur. Dat is niemands bedoeling. Het moet dus op een goede manier worden aangepakt zonder de kosten maatschappelijk door te rekenen.

In de nasleep van de droogte van 2017 hebben de drinkwaterbedrijven in het voorjaar van 2018 hun strategische aanpak voor de toekomst voorgesteld. Deze aanpak bevat ook elementen die voortvloeien uit de eerste generatie langetermijnvoorzieningsplannen. Deze plannen worden momenteel grondig geëvalueerd door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Alle beschikbare relevante analyses en onderzoeken, zoals ook deze studie, worden hierbij meegenomen.

De verplichte opvolgingsrapportering bij de tariefplannen maakt dat de gegevens voor het berekenen van de indicatoren jaarlijks beschikbaar zullen zijn. De WaterRegulator zal deze verder opvolgen en hierover rapporteren.

Het water dat gebruikt wordt voor het spoelen van de leidingen om een goede kwaliteit van het drinkwater te verzekeren, en het bluswater wordt geschat op 1,7 miljoen kubieke meter. Het vormt dus slechts enkele procenten van de totale hoeveelheid niet-aangerekend water, die ongeveer 60 miljoen kubieke meter bedraagt.

De stijging tussen 2016 en 2017 is hoofdzakelijk toe te wijzen aan de sterke stijging van het werkelijke waterverlies bij water-link: plus 108 procent. Daarnaast rapporteerden ook De Watergroep, plus 7 procent, en de Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant (IWVB), plus 3 procent, een stijging. De vijf andere watermaatschappijen registreerden een daling van het werkelijke waterverlies.

De watersector argumenteert dat de rekenmethode een aantal aannames en onzekerheden bevat die maken dat er op de berekende waarde een foutenmarge

zit. Schommelingen in het facturatie ritme en facturatieperiodes zouden aanleiding kunnen geven tot fluctuaties in niet-aangerekend water.

Verschillende drinkwaterbedrijven voeren op dit ogenblik proefprojecten uit met digitale watermeters. Dit zou een snellere opvolging van het werkelijke verbruik met zich mee kunnen brengen.

Water-link wil de werkelijke verliezen verder beperken door het inzetten van moderne technieken. Water-link heeft een District Metered Area (DMA) ingericht in de gemeente Ekeren. Voor deze zone is software in gebruik genomen, gebaseerd op eventdetectie, waarbij parameters als nachtverbruik en andere gegevens van de digitale meters alsook drukmetingen permanent geanalyseerd worden. In deze zone is een preventief netonderzoek uitgevoerd waarbij slechts een beperkt aantal lekken gevonden werd. Na het einde van deze proef begin maart 2019 zal de methode worden gevalideerd met het oog op een verdere uitrol.

Water-link geeft aan dat hun hoge waterverlies, uitgedrukt in verlies per aftakking per dag, zijn oorsprong vindt in hun specifieke situatie. Het verzorgingsgebied omvat enerzijds een grootstedelijk gebied met een relatief hoog aantal meergezinswoningen en anderzijds het havengebied met grootindustriële leveringen via een relatief klein aantal aftakkingen. Het relatief kleine aantal aftakkingen vertaalt zich dan ook in een relatief hoog waterverlies per aftakking. Dit blijkt ook uit het volume niet-aangerekend water uitgedrukt in procenten. Dit volume komt voor water-link op ongeveer 8 procent, wat beduidend lager is dan het gemiddelde van de sector.

Het niet-aangerekende water wordt in het rapport gemeten met de ILI-indicator. Dit staat voor Infrastructure Leakage Index en is een internationaal gebruikte maat. Water-link verwijst naar de onzekerheden en de daaruit volgende foutenmarge in de berekening van de ILI.

Water-link geeft zelf aan dat ze in 2016-2017 in een overgangsperiode zaten door de invoering van een nieuw ERP-systeem (enterprise resource planning). Dat systeem wordt gebruikt om het klantenbeheer en de facturatie op een andere manier op te volgen.

De actieplannen van de watermaatschappijen werden eind 2016 opgesteld, na de uitvoering van de procesbenchmark over niet-aangerekend water, zoals ik net zei. Volgens de WaterRegulator is het, gelet op de tijd die nodig is voor het uitvoeren van bepaalde acties, nu nog te vroeg om conclusies te trekken over de impact van die actieplannen. Ze zijn volop met de uitrol bezig.

Een resultaatverbintenis opleggen aan de drinkwatermaatschappijen is niet evident. De watermaatschappijen zijn ook allemaal anders. Zij zelf zijn momenteel nog steeds de beste partij voor het formuleren van acties en eigen doelstellingen voor dit proces.

De waterbedrijven volgen de aanbevelingen en wetenschappelijke onderzoeken van verschillende instanties op, zoals de International Water Association, de internationaal gebruikte website <http://www.leakssuite.com/> over lekverliezen en KWR Watercycle Research Institute, het samenwerkingsverband van de Nederlandse watersector. Verder organiseren ze workshops om te zien hoe ze deze bevindingen in de praktijk kunnen omzetten. Op basis van deze informatie en opportuniteiten starten de drinkwaterbedrijven ook proefprojecten en samenwerkingsverbanden op. Hiernaast gebeurt er elk jaar een ervaringsuitwisseling tussen de drinkwatermaatschappijen.

Dat is een antwoord op uw vragen, maar ik denk dat we het erover eens zijn dat de inspanningen meer resultaat zouden moeten opleveren.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Misschien begrijp ik het verkeerd en kunt u me zo meteen corrigeren, maar in hoeverre houdt die ILI-indicator (Infrastructure Leakage Index) rekening met de regionale toekomstperspectieven op het vlak van water? In Duitsland is bijvoorbeeld het toekomstperspectief inzake water anders dan in Vlaanderen. Hier is de nood veel hoger dan in Duitsland. Zo zegt de ILI-indicator dat je een probleem hebt als je boven de 2 zit, maar die wordt ook in Duitsland gewoon gehanteerd. In hoeverre is die ILI-indicator realistisch als je in een regio als Vlaanderen woont waar we in de toekomst echt een probleem met waternood zullen hebben? Vergelijken we dan geen appels met peren?

Mocht er gewoon genoeg water zijn, dan maakt het, om heel eerlijk te zijn, weinig uit of er 100.000 of 200.000 liter water per dag wegstroomt. Ik ben wat bang dat we ons altijd achter die ILI-indicator verstoppen en dat de lokale nood per regio sterk verschilt. Misschien moeten we op een andere manier die cijfers interpreteren want als we deze indicator blijven hanteren, kunnen we zeggen dat er geen probleem is omdat we op Europees vlak wel goed scoren.

In de toekomst dreigt hier echt een watertekort en dan is het wel een probleem dat er zoveel liter per dag wegstroomt. Die interpretatie van en verwijzing naar die ILI-indicatoren die altijd wordt gebruikt, wringt bij mij wat. Mocht die wel rekening houden met het toekomstperspectief op het vlak van water in bepaalde regio's, dan ben ik fout, maar ik kan dát nergens terugvinden.

Er wordt ten tweede inderdaad heel veel bestudeerd, en dat is maar goed ook. Er ligt op dit moment veel meer op tafel dan vijf jaar geleden. Er liggen heel veel cijfers en benchmarks op tafel. Je ziet dan ook dat elke maatschappij op zichzelf initiatieven neemt om oplossingen te zoeken. Dat is allemaal heel goed. Maar als iedere watermaatschappij op zichzelf oplossingen gaat zoeken, dan kost dat natuurlijk heel veel geld. Kan dat niet op een gestructureerde manier, zodat dat op een collegiale manier gebeurt en bepaalde proeftuinen die nu worden opgestart niet in conflict raken met elkaar? Want dan hebben we op termijn nog geen structurele oplossing.

Heel concreet: we kunnen hier nog heel lang over allerlei technische zaken debatteren, maar ik denk dat het goed zou zijn voor het Vlaams Parlement en ook voor de volgende minister om met structurele aanbevelingen te komen zodat we deze problematiek echt kunnen aanpakken. Ik zou echt willen voorstellen om nu met hoorzittingen te beginnen. Er ligt genoeg op tafel, het staat nu hoog op de agenda, laat nu alle technische zaken die we nog moeten weten van de sector komen. Laat ons dan vanuit het beleid aanbevelingen doen om echt resultaat te krijgen in het terugdringen van de waterlekken die nu al jarenlang worden gedetecteerd.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): U bent begonnen met te zeggen dat er bijkomende inspanningen van de sector worden verwacht. U hebt al een aantal zaken opgesomd die moeten gebeuren, zoals het verder uitbouwen van die actieplannen. Kunt u wat specifiekere zaken zeggen over wat u van de sector verwacht om deze waterverliezen te beperken?

Een groot deel van uw antwoord is over Water-link gegaan. Ik begrijp daaruit dat de stijging tussen 2016-2017 van het waterverlies met 8 procent vooral op het conto van Water-link te schrijven is. Is het duidelijk vanwaar het komt dat we ineens zo'n gigantische stijging van het waterverlies hebben? Het bedraagt 108 procent. U hebt daarover een aantal zaken gezegd. Ik vind het toch gigantisch dat de stijging van het verlies meer dan verdubbeld is in een jaar tijd. Het lijkt me dan toch iets wat heel goed in de gaten moet worden gehouden.

U hebt gezegd dat resultaatverbintenissen niet zo wenselijk zijn. Waarom niet? Je kunt toch wel tot resultaatverbintenissen komen? We moeten naar een goede praktijk gaan. Bij een goede praktijk hoort maar zoveel procent waterverlies, want anders is het heel moeilijk om tot doelstellingen te komen. Je moet toch weten waar je naartoe gaat om daarop je inspanningen of methodes te enten?

U hebt op twee van mijn vragen nog niet geantwoord. Ze sluiten een beetje aan bij wat de heer Beenders net zei. We verschuilen ons soms achter de ILI-indicator. We bekijken de effectieve kost van het waterverlies vooral in centen. Wordt er ook rekening gehouden met de ecologische kosten-baten? Dat is wel belangrijk. In het rapport staat ook te lezen dat met de toenemende druk op de waterbeschikbaarheid het aan te bevelen is dat ook met andere kosten rekening wordt gehouden. Want als je, zoals de heer Beenders zegt, in een gebied zit waar er meer dan genoeg water is, dan kun je misschien zeggen dat het juiste percentage er weinig toe doet.

Als je echter in een gebied zoals Vlaanderen woont, waar de waterschaarste jaar na jaar toeneemt, is het volgens mij van heel groot belang dat je ook de ecologische kosten en baten meeneemt en daarrond een rekenmethode ontwikkelt. Het gaat immers om meer dan alleen water dat weglekt en dat geld gekost heeft om op te pompen en te zuiveren; je moet ook de watertafels laten dalen. Het lijkt me toch ook wel heel erg belangrijk om ook daar rekening mee te houden. Dat is trouwens niet iets wat alleen de Groenfractie zegt, maar ook de WaterRegulator. Alleen zeggen zij niet hoe. Ik zou graag uw visie ter zake kennen.

In het rapport las ik dan ook dat de watermaatschappijen het beheer van het net met wetenschappelijk onderzoek onderbouwen. Ik zou graag willen weten hoe ze dat doen en wat de belangrijkste bevindingen zijn, want dat lijkt me toch wel fundamenteel. Als dat geschreven wordt, dan moet het toch wel waar zijn, anders moet je dat niet schrijven. Ik zou dus graag van u horen wat de belangrijkste bevindingen van dit onderzoek zijn en in welke grootteorde van budget we hier spreken. Het is namelijk gemakkelijk om te zeggen dat ze er geld voor vrijmaken, want geld is relatief. Daarmee bedoel ik dat een bedrag in centen veel kan lijken, maar beperkt kan blijven in procenten tegenover een begroting of omzet. Ik had graag geweten hoeveel er hiervoor vrijgemaakt is sinds 2010.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Waterverlies is inderdaad een probleem dat we niet mogen minimaliseren. Minister, u haalt zelf aan dat we op dit vlak meer resultaten moeten boeken en daar kan ik me alleen maar bij aansluiten.

Het is echter ook de taak van de lokale besturen om hun invloed in de watermaatschappijen om te zetten in investeringen in ons verouderde waternet. Dat te koppelen aan resultaatverbintenissen lijkt mij gevaarlijk, collega Danen. De vraag die je jezelf moet stellen bij zulke resultaatverbintenissen is de termijn voor die resultaten. Leidingen vervangen is een tijdrovende en langdurige operatie. Watermaatschappijen beheren duizenden kilometers leidingen. Die vooruitgang zal dus maar traag te merken zijn in de percentages. Bovendien zijn er dan ook nog een aantal omstandigheden die fluctuaties in de jaarlijkse cijfers teweeg zullen brengen.

Het lijkt ons eigenlijk veel zinvoller om de watermaatschappijen blijvend te laten investeren in snelle detectiesystemen, zodat ze zeer snel kunnen ingrijpen bij lekken. Daar heb ik helaas nog niets over gehoord, minister, dus zou het fijn zijn indien u mij daarover meer informatie zou kunnen geven.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Als mij de vraag wordt gesteld wat er precies moet gebeuren, dan denk ik aan twee zaken. Er moet ten eerste, zoals hier daarnet gezegd is, worden geïnvesteerd in een betere opsporing, een snellere detectie. En er moet, ten tweede, gewerkt worden aan oplossingen. Leidingen die zouden kunnen lekken, moeten bijvoorbeeld vervangen worden.

Welnu, voor beide zijn centen en infrastructuur nodig. In hun meerjarenplannen geven drinkwatermaatschappijen aan hoe ze problemen aanpakken, wat verplicht is, maar we moeten telkens voor ogen houden dat dat natuurlijk centen kost aan de drinkwatermaatschappijen en dus ook aan de klanten, aan al wie water verbruikt. Dat wil zeggen dat je stap voor stap moet werken, anders krijg je een situatie waarbij er weliswaar heel snel oplossingen komen, maar waarbij je ook veel kosten moet doorrekenen aan de klanten. Daar moeten we voorzichtig mee zijn. De WaterRegulator ziet er op toe dat die investeringen gespreid en goed gebeuren, zodat de factuur niet hoeft te verhogen. Dat is, denk ik, het streefdoel van het beleid. Dat is ook wat wij aan de WaterRegulator meegeven: hij moet controleren bij de drinkwatermaatschappijen. En dat is ook wat de aandeelhouders, vaak de lokale besturen, opvolgen binnen de drinkwatermaatschappijen.

We moeten absoluut het waterverlies tegengaan. Uiteraard is er ook een ecologische kost aan verbonden. Dat spreekt voor zich en dat is net de reden waarom we dat waterverlies moeten tegengaan.

Die ILI is voor alle landen hetzelfde en houdt rekening met enkele specifieke eigenschappen, maar niet met de staat van de watervoorraad. Ik haal die index niet aan om aan te tonen dat het allemaal in orde is en we niets hoeven te doen, maar om aan te tonen dat wij niet de enige zijn en dat er altijd wel wat waterverlies zal zijn. Er zal altijd wel ergens een probleem zijn of een deel niet bestemd zijn. Zoals ik daarnet gezegd heb, kan dat met facturatie te maken hebben, maar ook bluswater of extra spoelingen zitten daarin. Dat zijn allemaal zaken die een impact hebben.

De drinkwatermaatschappijen zijn bij investeringen verplicht aan te geven hoe zij dat naar beneden halen. Daar wordt op toegezien. Elke drinkwatermaatschappij is echter anders, waardoor er dus geen algemene specifieke doelstelling geformuleerd is. Dat lijkt me ook zeer moeilijk. Het is een verbintenis die zij moeten aangaan, maar op een verantwoorde en redelijke manier. Dat is volgens mij de enige juiste weg.

Ik heb nog een bijkomende vraag gekregen over de detectie en de investeringen daarin. Ik zou moeten navragen bij de WaterRegulator of ze dat specifiek uit de plannen kunnen halen, want dat heb ik hier niet bij mij. Ik zal die opdracht echter geven, collega Danen, en zal dat doorgeven aan het secretariaat. Ik denk dat alle niveaus daarop moeten toezien. Ook de lokale besturen, die in die drinkwatermaatschappijen vertegenwoordigd zijn, hebben een heel belangrijke taak om daar voldoende op toe te zien.

Het zal echter allemaal op een haalbare manier moeten gebeuren, om ervoor te zorgen dat de drinkwatermaatschappijen niet massaal kosten maken, die dan aan de klanten moeten worden aangerekend.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, we moeten natuurlijk realistisch zijn in dit verhaal. Als ik met de drinkwatermaatschappijen spreek, zeggen ze dikwijls dat ze niet eens weten hoe oud sommige leidingen in bepaalde straten zijn. De inventaris van de leidingen is al een probleem, dus kunnen ze niet met 100 procent zekerheid een investeringsplan voorleggen waarin staat welke leidingen als eerste aangepakt moeten worden. Het lijkt alsof het aantal zinkgaten de laatste jaren exponentieel toeneemt en dat kost natuurlijk ook geld.

Als er een lek ontstaat, moet een watermaatschappij opdraven om dat te herstellen, moet de weg soms hersteld worden en kunnen mensen soms maandenlang niet in hun woning verblijven. Dat gebeurt de laatste tijd precies alsmaar meer en de gevolgen lijken ook alsmaar erger. We krijgen op dit moment de indruk dat de watermaatschappijen achter de feiten aanhollen als het gaat over het herinvesteren in oude waterleidingen. Ik hoop oprecht dat het debat dat we hier voeren en het feit dat we dit hoog op de agenda zetten ook een 'sense of urgency' geven aan de watermaatschappijen. Ik hoop dat zij hun raden van bestuur op de juiste manier kunnen informeren over de plaatsen waar het absoluut noodzakelijk is om te investeren.

Om hier nu echter gewoon te stellen dat het ook een taak is van de lokale besturen en van de mensen in de raden van bestuur om geld vrij te maken, dat vind ik nogal gemakkelijk. Laten we ervoor zorgen dat de watermaatschappijen, de mensen op het veld, op een juiste manier de raden van bestuur kunnen informeren over waar de investeringen het hoogstnoodzakelijk zijn. Ik heb alle verslagen opgevolgd. Ik heb nog nooit gezien dat een raad van bestuur beslist heeft om een bepaalde investering niet te doen, als die noodzakelijk is om een lek te vermijden.

Op dit moment valt er nog heel veel in te halen. Het is absoluut zeker dat er geïnvesteerd moet worden, met alles erop en eraan. Maar we hollen achter de feiten aan. Ik hoop zeker dat we deze legislatuur nog hoorzittingen kunnen houden om dit op de agenda te blijven zetten. Ik hoop dat de volgende minister van dit punt ook een prioriteit maakt om het aantal lekken te doen verminderen en ervoor te zorgen dat we, in periodes waarin er alsmaar meer watertekort gaat zijn, tenminste kunnen zeggen dat het water niet meer zomaar wegsijpelt in de grond door toedoen van de verouderde infrastructuur.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): 'Meten is weten', zegt een mooi Vlaams spreekwoord. Het is goed dat we nu inderdaad weten hoeveel liters water er weglekken en welke kosten daartegenover staan. Het is voor ons maar een begin om daar verder mee aan de slag te gaan en om hoorzittingen te vragen. Ik ben daar een groot voorstander van, om het beeld wat correcter te krijgen.

Ik blijf ook heel erg geïnteresseerd in het gegeven waarom bepaalde maatschappijen erin slagen een relatief beperkt lekverlies te hebben en andere een veel hoger. Er zullen allicht wel verklaringen voor zijn, die te maken hebben met andere investeringsniveaus of met oudere leidingen. Mogelijk spelen ook andere elementen een rol. Wat dat betreft, denk ik dat het goed zou zijn om te komen tot een soort code van goede praktijken, als die al niet bestaat.

Ik wil u ook nog meegeven dat wij proberen om de Vlaming te laten inzetten op waterbesparing, op zo weinig mogelijk of geen waterverspilling, op verstandig gebruik. Ik ben daar een groot voorstander van. Soms krijg je dat echter heel moeilijk uitgelegd en verdedigd als er daarnaast gigantische hoeveelheden weglekken. Ik besef ook wel dat een nulverlies onmogelijk is. Er zullen altijd calamiteiten zijn. Dat is eigen aan de sector. Als er water door een net vervoerd moet worden, zullen er altijd verliezen zijn. Het lijken me echter toch wel relatief hoge hoeveelheden, zeker als je weet dat we toch een relatief dicht net hebben. Als je waternet uitgebreider is, dan denk ik dat je relatief grotere verliezen hebt. Maar hier lijkt het me toch wel over relatief grote hoeveelheden te gaan.

Ik herhaal waarmee ik mijn afsluitingswoord begonnen ben. We weten nu een aantal zaken, maar dat is nog maar een begin om er verder mee aan de slag te gaan. Ik ben ook vragende partij om hier verder hoorzittingen over te organiseren om van daaruit verdere parlementaire initiatieven te nemen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de evaluatie van de asbestacties door de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving
– 471 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik heb al een aantal vragen over asbest gesteld in deze commissie en in de commissie Onderwijs. Ik heb een aantal problemen aan de kaak gesteld. U hebt daar een aantal keren op geantwoord, minister. Ik denk dat we nu bij een volgende stap komen, namelijk de handhaving. Ook hierover heb ik al een aantal vragen gesteld. Maar het is goed om nu eens te bekijken wat de handhavingsacties die in 2018 rond asbest zijn uitgevoerd, hebben opgeleverd. Ik heb begrepen dat u in 2018 de asbesthandhaving hoger op de agenda hebt gezet. Vandaar ook deze vraag om uitleg.

In 2018 zette de afdeling handhaving in op vijf asbestacties in de ‘asbestverwijderingsketen’, zoals dat genoemd wordt. Actie 1 had betrekking op raadgevingen met betrekking tot de inventarisatie van asbest. Actie 2 handelde over de controle op de selectieve inzameling op sloopwerven. Actie 3 focuste op controles op de omgang met asbest op containerparken. Actie 4 had als voorwerp: controles op de omgang met asbest door sorteerbebedrijven. Actie 5 ten slotte had als voorwerp de controle bij asbestverwijderaars.

Ik heb hierbij de volgende vragen.

Kunt u mij een beknopt overzicht geven van de stand van zaken of een evaluatie maken van de vijf asbestacties?

Hoeveel mensen en middelen worden er ingezet om alle asbestacties te handhaven?

Hoe worden aanmaningen of pv's verder opgevolgd door de afdeling Handhaving?

Is het de bedoeling om in 2019 de asbestacties te verruimen en te verdiepen? Wat zijn in 2019 de doelstellingen?

Heel wat burgers en bedrijven weten niet waarnaartoe als ze geconfronteerd worden met een mogelijk asbestdelict. Hoe kunnen de mogelijkheden tot melding en opvolging daarvan uitgebreid worden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Danen, in 2018 werden in totaal 311 bedrijfsbezoeken afgelegd en werden 262 raadgevingen en aanmaningen gegeven. Bij 84 procent van de bezoeken werd asbest aangetroffen en een raadgeving gegeven met betrekking tot het correct afbreken en verwijderen. In bepaalde gevallen werd ook een aanmaning gegeven, bijvoorbeeld bij niet-correcte opslag.

In het kader van de tweede asbestactie werden 37 bedrijfsbezoeken uitgevoerd, wat aanleiding heeft gegeven tot 11 aanmaningen en 7 pv's. Het gaat dan over de controle op de selectieve inzameling op sloopwerven. Er werden vooral problemen vastgesteld met de inzameling van asbest, hinderaspecten en de sloopinventaris.

Bij deze acties was het ook de bedoeling om samen te werken met steden en gemeenten om sloopwerven te melden, en om op die manier ook andere dan klasse 1 te gaan controleren. De reacties van de gemeenten op deze oproep tot

samenwerking zijn zeer beperkt gebleven. We zullen in 2019 bekijken hoe we dat kunnen versterken.

Voor de derde asbestactie, controle op de omgang met asbest in containerparken, zijn er 55 containerparken bezocht, en werden 13 aanmaningen en 3 pv's opgesteld. De vaststellingen hadden vooral betrekking op de omgang met asbest, op de omgeving van de asbestcontainer en op het werkplan.

Voor de vierde asbestactie, controle op de omgang met asbest door sorteerbedrijven, zijn er 48 sorteerbedrijven bezocht, waaruit 18 aanmaningen en 10 pv's voortgevloeid zijn. Er werden voornamelijk opmerkingen geformuleerd voor wat betreft de vergunning en het werkplan. Ook voor deze actie was het de bedoeling om samen te werken met de lokale besturen, maar ook daar hebben we gezien dat dat zeker nog beter kan, dat er weinig respons op gekomen is.

In het kader van de vijfde asbestactie, controle bij asbestverwijderaars, werden veertien asbestverwijderaars bezocht in 2018, wat drie aanmaningen en één pv tot gevolg had.

De asbestactie is verdeeld over de verschillende toezichthouders. Voor de verschillende bezoeken die uitgevoerd zijn, waren in 2018 ongeveer 1,5 voltijds equivalenten (VTE) nodig. Dit betreft uiteraard alleen de initiële controles. Daarnaast zijn er controles uitgevoerd in opvolging van aanmaningen en pv's. In 2018 zijn er ook interne opleidingen gegeven voor alle toezichthouders. Dat geldt zowel intern als extern. Er is ook overleg geweest, onder andere met de bouwsector, met lokale besturen en met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM).

In aanmaningen en pv's zijn steeds acties met een uitvoeringsdatum opgenomen. Die worden uiteraard ook opgevolgd.

De doelstellingen voor 2019 zullen worden opgenomen in het Omgevingsinspectieplan. Dat wordt op dit moment gefinaliseerd.

De acties uit 2018 zullen worden voortgezet in 2019. Voor de acties 2 en 4 zal getracht worden om de samenwerking met de steden en gemeenten te verbeteren. Zo zal een nieuwe gerichte communicatie uitgestuurd worden en zal er een project 'ondersteuning lokale overheden' vanuit de afdeling Handhaving gestart worden. Binnen dit project is het de bedoeling om rond asbest opleiding, overleg, administratieve ondersteuning en gezamenlijke terreincontroles aan te bieden aan de lokale besturen. Eind vorig jaar werd tussen de afdeling Handhaving, de OVAM en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) een protocol 'Asbesthandhaving Vlaanderen' afgesloten, waarin de verschillende engagementen ook opgenomen zijn.

Indien het asbestdelict een overtreding van de milieuregelgeving betreft, wendt men zich best tot de lokale milieutoezichthouder van de stad of gemeente. De gemeenten moeten volgens het Milieuhandhavingsdecreet over een toezichthouder beschikken en hebben de mogelijkheid om toezichthouders aan te stellen binnen hun eigen gemeenten. Ze kunnen ook een beroep doen op een toezichthouder aangesteld binnen een intergemeentelijke vereniging of bijvoorbeeld binnen de lokale politiezone.

De OVAM biedt ook asbestopleidingen aan. In bepaalde complexe gevallen kan de OVAM ook bijstand geven. Indien de OVAM meldingen van burgers of bedrijven ontvangt, meldt ze dit aan de lokale toezichthouder en begeleidt ze de gemeente ook in de juiste aanpak. De afdeling Handhaving kan als gewestelijke toezichthouder bijstand verlenen en zelfs optreden als handhaver. In de regel handhaaft de Vlaamse overheid echter alleen voor asbestdelicten bij klasse 1-inrichtingen.

Indien de overtreding uitgevoerd wordt door werknemers, kan het asbestdelict ook gemeld worden aan de provinciale buitendiensten van de toezichthoudende overheid, de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (WASO).

Er lijkt niet zozeer een noodzaak te bestaan van een uitbreiding van de meldingsmogelijkheden. Een adequate opvolging van de meldingen is wel een aandachtpunt. Dit is in essentie te herleiden tot de beschikbare middelen en tijd waarover een lokale toezichthouder kan beschikken voor zijn of haar milieuhandhavingstaken. Info voor de burger is ook terug te vinden op de website van de OVAM.

Het is dus zeker een prioriteit en iets wat zeker ook dit jaar nog een aandachtpunt zal blijven.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Als ik dan hoor hoeveel bezoeken er gebracht zijn aan ofwel asbestbedrijven, ofwel containerparken, ofwel werven, kan ik uit uw antwoord afleiden dat er toch in een heel groot aandeel daarvan aanmaningen gebeuren, en in een beperkter aandeel pv's worden opgemaakt. Als ik deze cijfers zie, lijkt het mij dat men in werkelijkheid maar een absoluut kleine fractie van alle mogelijke werven of containerparken bezoekt. Het kan misschien niet anders, daar kan ik enigszins inkomen. Maar als ik dan zie hoe groot het aandeel delicten is, of zaken die niet helemaal beantwoorden aan hoe het zou moeten, lijkt het mij belangrijk om hier bijkomend op in te zetten.

U hebt mij geantwoord dat 1,5 VTE wordt ingezet om die asbestactie te handhaven. Heb ik dat goed begrepen? Want dat lijkt mij toch wel bijzonder weinig. Heeft die 1,5 VTE dan al die bezoeken gebracht en al die zaken op zich genomen? Als dat zo zou zijn, zou ik zeggen: 'chapeau' voor die persoon, of voor die 1,5 VTE. Maar 1,5 lijkt me toch een beperkt aantal om zo'n belangrijk maatschappelijk probleem te handhaven.

Mijn vijfde vraag ging over waar mensen naartoe kunnen als ze met een asbestdelict geconfronteerd worden. Op papier en uit uw antwoord lijkt het inderdaad allemaal heel logisch, heel duidelijk en voldoende te zijn, maar in werkelijkheid stellen mensen zo'n probleem vaak vast in het weekend, of op een feestdag, of 's avonds laat.

Vaak gaat het dan niet om delicten of problemen bij een klasse 1-bedrijf maar over bijvoorbeeld het reinigen van asbestleidingen van de burens of het slopen van een pandje of fabriekshal in de buurt. Op dat moment kan men heel moeilijk terecht bij de reguliere handhavers, noch die van de gemeente, noch die van de provincie, en dat is een probleem. Het lijkt me interessant om de meldingsplicht uit te breiden en de opvolging ervan duidelijker te maken. Nu is het vaak zo dat mensen echt niet weten waar ze naartoe moeten. Ik wil u vragen om daar bijkomend op in te zetten.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, u legt interessante cijfers voor aan het parlement. Het valt me op dat behoorlijk wat inbreuken zijn vastgesteld, die tot aanmaningen en dergelijke leiden. Daarnaast blijf ik me zorgen maken over het feit dat er weinig interesse of sense of urgency bestaat bij de lokale besturen. We weten dat eigenlijk al een tijdje.

Over welke inbreuken gaat het precies? Zijn dat ernstige inbreuken? Wat moet ik me daarbij voorstellen? Gaat het over iets dat op administratief vlak niet correct is gebeurd of gaat het echt over de manier waarop veilig met asbest wordt omgegaan?

Wat de lokale besturen betreft, vraag ik me af of er misschien regionale verschillen bestaan. Een aantal gemeenten worden meer geconfronteerd met asbest

dan andere. Ik zou verwachten dat daar wel die sense of urgency bestaat. Of is het toch een algemene desinteresse die blijft bestaan?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, mijn reactie ligt in dezelfde lijn als die van de heer Sanctorum. Ik dank u voor de gedetailleerde cijfers. Het is een mooi overzicht maar ik heb er een beetje hetzelfde gevoel bij. Wanneer u het hebt over containerparken enzovoort, krijg ik het gevoel dat het over onzorgvuldigheden en nog altijd voor een deel over onwetendheid gaat. Kunt u die echte malafide praktijken waar we ook weet van hebben, van bedrijven en ondernemers die dat probleem wel even oplossen maar dan niet volgens de regels van de kunst, uit de cijfers halen die u hebt? Zitten er daar tussen die echt flink zijn aangepakt zodat zij dat in de toekomst niet meer zullen doen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wat de samenwerking betreft, heb ik nu geen zicht op de vraag of daar een regionale logica in zit. Ik zal dat navragen bij onze diensten.

Het is wel positief dat we hebben voorzien in de middelen, namelijk 9 miljoen euro. We hebben een oproep gedaan aan de lokale besturen en we hebben vastgesteld dat alle gemeenten hebben gereageerd. Het stemt me positief dat de gemeenten daarmee bezig zijn.

Wanneer het gaat over administratieve zaken die verkeerd lopen, wordt er een aanmaning gegeven. Het is ernstiger wanneer een inbreuk wordt vastgesteld en een pv wordt opgesteld. Vaak gaat het dan, volgens de informatie waarover ik beschik, over foute opslag en dergelijke meer. Meer details heb ik daar nu niet over, ik zal navragen of dit nog meer kan worden gespecificeerd.

Mijnheer Vandaele, ik kan de malafide praktijken daar niet uit halen. Ik zal aan de diensten vragen of zij dat kunnen.

Normaal gezien moet men altijd bij iemand terecht kunnen, namelijk de lokale handhaver. Vaak is dat de politie, die de permanentie verzekert in het weekend of 's avonds. Het kan niet de bedoeling zijn dat men niemand kan bereiken. Vandaar dat de samenwerking met de lokale besturen zeer belangrijk is, alsook de opleiding. Men moet goed geïnformeerd zijn. Het gaat volgens mij vooral over een collectieve verantwoordelijkheid. We moeten zorgen dat we goed georganiseerd zijn op het Vlaamse niveau en dat die lokale handhavers goed opgeleid zijn. Het lijkt me heel belangrijk daar verder op in te zetten.

Ik zal de bijkomende informatie die is gevraagd en die ik niet onmiddellijk kan beantwoorden, bezorgen aan het commissiesecretariaat.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Afhankelijk van de manier waarop men het leest, is het hoopgevend dan wel deprimerend.

Ik stel wel vast, en daar sluit ik me aan bij de heer Sanctorum, dat de sense of urgency voor een stuk ontbreekt, misschien niet bij u maar zeker wel bij een aantal lokale besturen en bij een aantal mensen die actief zijn in de sector.

Ik krijg ook meldingen van malafide bedrijfjes die vanuit het Oostblok of verder komen om hier wat klusjes op te knappen. In een aantal landen is asbest nog niet verboden of heeft men dat probleem nog niet onder ogen gezien, wat zorgt voor bijkomende problemen die volgens mij moeten nopen tot bijkomende actie.

Als ik de cijfers bekijk, dan zie ik dat 311 bezoeken hebben plaatsgevonden bij de inventarisatie van asbest en 262 aanmaningen. Ik hoop dat het niet telkens gaat over grove inbreuken of over belangrijke elementen in het dossier. Uit de scholenasbestinventarisatie bleek dat de meeste scholen geen of een slechte inventarisatie hebben. Het grote aantal aanmaningen verbaast me dan ook niet wanneer een bezoek wordt gebracht aan een werf. Wat mij betreft, mag er nog meer worden geïnvesteerd in handhaving en in sensibilisering om het probleem grondig aan te pakken. Zoals op de studiedag in Mechelen recent nog werd gezegd, heerst over asbest een vals gevoel van veiligheid. Nochtans zijn er nieuwe elementen die erop wijzen dat het probleem groter is dan gedacht, en daar horen bijkomende acties bij.

Ik laat deze materie zeker niet los en zal de komende weken en maanden zeker nog bijkomende initiatieven nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Wouters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de stijgende hoeveelheid drugsafval – 487 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Minister, mijn vraag gaat over een groeiend probleem dat in deze commissie al meermaals besproken werd. In 2018 werd er een triest record bereikt als het gaat over het dumpen van drugsafval: er waren dat jaar in België 43 meldingen. Er zijn niet alleen meer gevallen, ook in het aantal liters zien we de laatste jaren een grote stijging. Opmerkelijk is dat maar liefst 30 van de meldingen uit Limburg kwamen. Een mogelijke verklaring hiervoor zouden de vele grensgemeenten met Nederland kunnen zijn, want ook daar zijn de cijfers gestegen.

Volgens drugsmagistraat Carine Buckens wordt gemiddeld maar ongeveer een vijfde van de dumpingen ontdekt. Het probleem is dus waarschijnlijk nog veel groter dan we vermoeden. Vooral lozingen in beken en rivieren zijn uiteraard vaak niet te traceren.

De chemicaliën in het afval kunnen giftig, bijtend, brandbaar of in sommige gevallen zelfs explosief zijn. Waakzaamheid en bewustwording onder de bevolking is dan ook zeer belangrijk. Maar het kan nog erger: er zijn intussen gevallen bekend waarbij deze chemicaliën in de voedselketen terechtkomen.

Uit vorige commissieverslagen blijkt dat het budget van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) voor ambtshalve afvalstoffenverwijdering momenteel 500.000 euro per jaar bedraagt. Daarmee worden jaarlijks twee à drie dossiers aangepakt, dus zeker niet alles.

U stelde misschien initiatief te nemen door de OVAM te vragen na te gaan of een aantal afspraken kunnen worden gemaakt met de gemeentebesturen om te bekijken wat eventueel anders of beter kan.

U stelde ook positief te staan ten aanzien van een solidariteitsfonds tussen de gemeenten om vaak getroffen grensgemeenten te behoeden voor excessieve onkosten voor het ruimen van drugsafval.

Op federaal niveau werd een draaiboek opgemaakt, maar u wist toen nog niet te zeggen of de OVAM of andere leefmilieudiensten daarbij betrokken waren. Zo

niet, zou u zelf actief contact laten opnemen met de federale overheid om te zeggen dat uw diensten betrokken willen worden bij dat draaiboek.

Minister, we ontdekken maar een vijfde van alle dumpingen. U gaf in het verleden al aan dat u zelf geen meldingsplicht kunt opleggen aan de politiediensten. Hiervoor is uw federale collega bevoegd. Hebt u hierover al overleg gehad met uw federale collega die bevoegd is voor de politiediensten?

De chemicaliën die worden geloosd, kunnen erg gevaarlijk zijn. Lijkt het u nuttig om de burgers hierover te sensibiliseren en er zo eventueel ook voor te zorgen dat meer misdrijven gemeld worden?

Het is niet ondenkbaar dat er ook drugsafval in onze waterzuiveringsinstallaties terecht komt. Beschikken we over de nodige technieken om dat er tijdig uit te halen?

Ziet u het als uw taak om de contouren van een solidariteitsfonds tussen grensgemeenten op te maken? Hoe zouden de middelen daarvoor dan worden gegenereerd?

De OVAM kan jaarlijks 500.000 euro besteden aan opruimacties van een paar drugsstorten. Wat gebeurt er als deze fondsen op zijn en de OVAM nog drugsstorten dient te saneren?

In welke mate is de OVAM nu betrokken bij het draaiboek dat op federaal niveau werd opgemaakt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik dank u voor de opvolgingsvraag.

Het parket van Limburg werkt volgens een parketrichtlijn inzake de aanpak van drugslabo's en dumpingen. Op die manier is er reeds enkele jaren een uniforme, gezamenlijke en integrale aanpak van de drugslabo's of dumpingen van chemisch afval binnen de provincie Limburg. Voor een goede informatiehuishouding worden alle pv's met betrekking tot het aantreffen van een labo, een opslagplaats, een dumping, een lozing of een transport overgemaakt aan het parket van Limburg in Hasselt. Voor al deze misdrijven wordt eenzelfde code gebruikt. Zo heeft men een goed overzicht en kan men het goed in kaart brengen.

Aan de OVAM is opdracht gegeven om in gesprek te gaan met de lokale besturen en hen in te lichten. Dat is ook gebeurd. Het verhogen van de waakzaamheid en de sensibilisering op lokaal niveau zijn zeker nuttig en ook een meerwaarde.

De rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) zijn niet uitgebouwd om drugsafval te zuiveren, wel om het huishoudelijk afvalwater performant te behandelen. Bij specifieke onderzoeksprojecten zijn drugsresten gevonden in het stedelijk afvalwater dat toekomt op de RWZI's, maar dat bevestigt alleen wat we al weten, namelijk dat er drugsgebruik is in onze maatschappij.

Aquafin en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) hebben een systeem van incidentenmelding uitgewerkt voor de zuiveringsinstallaties. In die meldingen is er nog geen melding binnengekomen van een calamiteit ten gevolge van de lozing van drugsafval. Vanuit dat bewakingssysteem is er dus geen signaal dat het probleem van lozing van drugsafval zich voordoet.

Zoals ik ook eerder heb gezegd, zijn de oprichting van een solidariteitsfonds en de zoektocht naar financiële middelen een goede zaak maar wordt dit best multidisciplinair aangepakt. Daarbij denk ik aan een multidisciplinaire samenwerking tussen vertegenwoordigers van de betrokken gemeenten, de provincie, de VVSG,

het parket en de OVAM. Het initiatief daartoe wordt best benomen door de lokale besturen zelf.

De OVAM heeft geen rechtsgrond om afvalstoffen onmiddellijk te verwijderen. De lokale toezichthouder moet eerst een proces van vaststelling of een verslag van vaststelling opstellen. Pas als de beheerder van de afvalstoffen niets doet, kan de OVAM via bestuurlijke maatregelen de afvalstoffen verwijderen. Met de beschikbare middelen voor ambtshalve afvalstoffenverwijdering kan de OVAM jaarlijks in twee tot drie dossiers tussenkomen. In totaal is er 500.000 euro beschikbaar. Deze dossiers worden gestart volgens prioriteit en binnen de beschikbare middelen.

Bij de lokale besturen maar ook bij de parketten en de civiele bescherming heerst het misverstand dat de OVAM over ruime financiële middelen en bevoegdheden beschikt om op te treden. Wanneer de OVAM ambtshalve optreedt, worden deze kosten teruggevorderd van degene aan wie de bestuurlijke maatregel is opgelegd.

De OVAM heeft inzage gekregen in de parketrichtlijn van het parket van Limburg. Daarnaast nam de OVAM op 18 december 2018 ook deel aan een multidisciplinaire studiedag over illegale dumping van drugsafval. Tijdens de studiedag werden de rol en aanpak van de verschillende actoren toegelicht aan een publiek van zowel interventiediensten als milieuambtenaren. Het is goed om die informatie te delen.

De OVAM heeft uiteraard contact gehad met de federale diensten, met de politie, het parket enzovoort.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik heb in mijn schriftelijke vraag gevraagd of we vaststellen dat het probleem zich hoofdzakelijk voordoet in de grensgemeenten. Ik vermoed van wel, maar dat zal wel bevestigd worden in het antwoord op mijn schriftelijke vraag. Toch blijf ik daarom hameren op een solidariteitsfonds. Een gemeente op zich heeft zelden de nodige middelen op overschot om dit groeiende probleem de baas te kunnen. U zei al in vorige commissievergaderingen maar ook daarnet nog dat de opstart van een dergelijk fonds door de gemeente zelf moet gebeuren. Ik merk daar weinig animo voor. Misschien kunnen u of de OVAM toch een kleine aanzet geven.

De OVAM heeft 500.000 euro ter beschikking voor afvalstoffenverwijdering. Zijn er budgettaire mogelijkheden om dit bedrag evenredig te laten groeien met het toenemend aantal gevallen van drugsstorten?

Hoeveel tijd zit er tussen het melden en het opruimen van een stort? Ik hoef geen exacte cijfers te hebben maar ik zou graag willen weten of het over uren, dagen of weken gaat. Het is in het belang van iedereen dat een drugsstort zo snel mogelijk wordt opgeruimd, of het nu op publiek of privaat domein is.

U zei in uw antwoord dat uit het afvalwater geen drugsresten kunnen worden gehaald. De incidenten worden wel gemeld. Kan men geen technische oplossing zoeken om erger te voorkomen?

Tinne Rombouts (CD&V): Ik steun uiteraard de vraag om na te gaan op welke manier we de regels zo goed mogelijk kunnen afstemmen en ondersteunen zodat drugsstorten zo snel mogelijk kunnen worden opgeruimd. Iedereen heeft daar alle belang bij, in eerste instantie de volksgezondheid en het risico dat eraan verbonden is.

In vele vragen en publicaties wordt steeds omschreven op welke manier men drugs uit het water kan halen. Misschien is de vraag iets te technisch en dan zie ik graag een schriftelijk antwoord tegemoet, eventueel van de OVAM. Ik stel me de vraag of de drugs en zeker de chemische stoffen waarover het vaak gaat als men het heeft over resten in water, in het water nog effectief de samenstelling van een drug heeft of eerder de samenstelling van verschillende producten is die in het water zijn terechtgekomen. Het gaat dan niet over drugs uit het water halen, maar wel over bepaalde chemische bestanddelen. Het is belangrijk in de communicatie omdat het vaak lijkt alsof er drugs in het water zitten, en ik denk dat dat niet correct is.

Misschien is mijn vraag te technisch, maar dan kan de OVAM hier wellicht informatie over geven. Wat als er zulke bestanddelen in het water zitten en vormen ze een gevaar?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er wordt zo weinig mogelijk tijd gelaten tussen het vaststellen en het opruimen. Tot nu toe is dat bijna altijd door de politiediensten en het parket gebeurd. Het is niet zo dat de OVAM heel vaak moet tussenkomen. Het bedrag volstaat dus ook wel. Mocht het op een bepaald moment problematisch worden en mocht er meer budget nodig zijn, dan ben ik er zeker van dat de OVAM binnen de budgetten voor ambtshalve sanering of verwijdering kan schuiven. Tot nu toe volstaat het budget omdat het vooral de andere diensten zijn die opruimen, wat vaak hun taak is op dat moment.

Ons drinkwater promoten we volop omdat het veilig en goed is. Het is niet omdat er bepaalde stoffen in zeer verdunde concentraties worden vastgesteld, dat ons water niet gezond is. Integendeel. Als je flessenwater koopt, kan daarin evengoed een bepaald residu worden gevonden.

We hebben hier al vaak discussies gehad over het bijkomend extra zuiveren van water want er worden steeds nieuwe stoffen ontdekt. Fijnere fracties, zaken die niet gefilterd worden. Men is volop aan het experimenteren met nieuwe technieken om te bekijken of dat er dan niet kan worden uitgehaald. Dat gebeurt zeker, mevrouw Wouters, maar dat is een zeer specifieke problematiek. Voor elke soort watervergunning heb je ook een andere techniek nodig, maar de drinkwatermaatschappijen zijn zeker aan het bekijken hoe ze dat nog beter kunnen doen.

Ik vind het wel goed dat er een melding is als er een bepaalde concentratie in het water wordt vastgesteld. Dat water zal dan ook niet worden gebruikt voor consumptie. Wat dat betreft, is het water zeker veilig en dat is ook de boodschap die we moeten brengen.

We hebben hier in de commissie ook al discussies gehad, onder andere met mevrouw Franssen, over hormoonverstorende stoffen en medicijnen in het water. Dat is een gelijkaardige problematiek, die zeker ook aandacht vraagt. De drinkwatermaatschappijen zijn daar ook mee bezig, maar de ideale techniek is nog niet voor alles beschikbaar.

En dan het solidariteitsfonds. Ik zie niet direct in hoe wij vanuit onze bevoegdheid over de OVAM daarvoor centen op tafel moeten leggen. Het is tot nu toe beheersbaar. Het zou inderdaad ideaal zijn als er een soort solidariteitsfonds komt. Misschien moet dat op provinciaal niveau worden bekeken en zijn er binnen de provincie wel wat mogelijkheden om daar verder mee aan de slag te gaan, of via een aantal intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. We zullen dat thema zeker ook warm houden.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Met betrekking tot dat solidariteitsfonds vroeg ik nog niet meteen naar extra middelen vanuit de OVAM, maar wel dat er specifiek een aanzet wordt gegeven waarbij de OVAM of u de gemeentebesturen van die grensgemeenten een aanzet geeft om zich samen achter een solidariteitsfonds te scharen. Dat is zeker nu, met de nieuwe samenstelling van de gemeenten, een belangrijk punt.

Zoals u inderdaad zelf zegt, ligt de verantwoordelijkheid vooral bij de politiediensten. Ik hoop dan ook dat daar verder wordt ingezet op de strijd tegen drugs, zeker in die grensgemeenten. Het lijkt me beter om de dumping van drugsafval te vermijden dan om het te moeten opruimen. Laten we hopen dat mede door die inzet de cijfers in 2019 nog verder zullen dalen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Wouters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het gebruik van sleeves rond verpakkingen – 546 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Om bepaalde producten meer uitstraling te geven of ze beter te beschermen, wordt er vaak gebruik gemaakt van zogenaamde sleeves. Deze lijken op het eerste gezicht een voordeel op te leveren, omdat de producent geen lijm of kleurpigment nodig heeft om de verpakking er aantrekkelijk te laten uitzien. Toch zorgen deze verpakkingen ook voor problemen, met name bij het sorteren. Vooral bij flessen en flacons blijken er aanzienlijke moeilijkheden te zijn, omdat de sleeve de fles vaak volledig bedekt, waardoor de optische sorteermachine het materiaal van de fles niet herkent. Bovendien kan ook de kwaliteit van het gerecycleerde materiaal aangetast worden. Rond een petfles kan een sleeve een donderbruine kleur nalaten. In sommige gevallen, volgens het Recover-onderzoek, maakt dit pvc het gerecycleerde product zelfs onbruikbaar. Tot slot is het ook erg moeilijk om pvc visueel en mechanisch te onderscheiden van pet.

Tegen 2025 dienen alle plastic verpakkingen recycleerbaar te zijn. Dat vereist uiteraard dat al die verpakkingen detecteerbaar zijn bij de sorteerinstallaties. Het probleem van verhullende sleeves dient met andere woorden uiterlijk in 2025 opgelost te zijn. Omdat productnormering op federaal niveau wordt behandeld, kunt u geen sleeves verbieden. Maar u kunt wel stellen dat het de sector zelf is die dit probleem zal moeten oplossen om de doelen te halen.

Dat oplossen hoeft geen verbod te impliceren, als we erin slagen om sorteermachines te ontwikkelen die een meervoudig samengestelde verpakking – zoals een voorwerp dat met een sleeve is omhuld – perfect uit elkaar kunnen halen. Een andere incentive voor verpakkers die sleeves op de markt brengen, is de differentiatie die Fost Plus zal doorvoeren op de heffing op verpakkingen op basis van de recyclagemogelijkheden.

Er zijn problemen bij het sorteren van verpakkingen met een volledig bedekkende sleeve. Wordt er gewerkt aan een oplossing? Loopt hierover een onderzoek? Wie financiert dit onderzoek? Zijn er in Vlaanderen al installaties waar dit geen problemen meer geeft?

Bent u van mening dat er binnen de erkenning van Fost Plus en het verpakkingsplan voldoende handvatten zitten om het sleeveprobleem tegen 2025 op te lossen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik kan uw verhaal bevestigen, mevrouw Wouters. Uit onderzoek blijkt dat sleeves inderdaad voor problemen zorgen bij de recycling van huishoudelijke verpakkingen. Er is nog geen geautomatiseerde oplossing voor sleeves die uit een andere kunststof dan de fles vervaardigd zijn. De sleeves zijn heel moeilijk te verwijderen omdat ze krimpen door de warmte die gebruikt wordt bij de voorwas. Een nieuwe benadering voor dergelijke sleeves moet volgens mij een oplossing bieden. Dat is namelijk door geen sleeves te gebruiken, maar door bijvoorbeeld de fles zelf rechtstreeks te bedrukken met wasbare en niet-giftige inkt.

In de nieuwe erkenning van Fost Plus wordt via de Groene Punt-tarieven een sterk ontradend effect ingevoerd, dat onder andere het gebruik van storende sleeves ontmoedigt. Concreet wordt gesteld dat het tarief voor verpakkingstypes die hinderlijk zijn voor de selectieve inzameling of de sortering minstens het dubbele moet bedragen van het hoogste tarief voor de verpakkingstypes die selectief ingezameld worden. Dit zal effectief leiden tot een zeer gevoelige verhoging van de tarieven voor deze verpakkingstypes. De identificatie van dergelijke verpakkingstypes wordt bepaald door de Interregionale Verpakkingscommissie, na advies van de werkgroep Materialen. In deze werkgroep zijn alle betrokken stakeholders vertegenwoordigd. Deze werkgroep zal zeker rekening houden met de problematiek van de sleeves. Dat wordt ook zeker verder opgevolgd.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Bedankt voor uw antwoord. Als ik het goed begrijp, dan is er op dit moment nog geen oplossing, maar wordt daar in die werkgroep verder naar gezocht. Ik denk dat dat wel nodig is, want pvc is als materiaal nefast voor de kwaliteit van gerecycleerd pet. Die sleeves winnen wel aan populariteit, maar er gaat dagelijks meer en meer recycleerbaar materiaal verloren. Ik denk dus dat we de technologie wat tijd moeten geven, maar toch ook niet te lang mogen blijven wachten.

Ik begrijp dat er via Fost Plus financieel wel een actie gevoerd wordt, maar ik denk dat de producent toch ook nog altijd zelf verantwoordelijk is, los van al het financiële. Mijn bijkomende vraag is of u weet hebt van belangrijke producenten die al onderzoeken doen naar sorteertechnologieën en de nieuwe soorten verpakkingen waarover u sprak, of er in het buitenland al slimmere installaties zijn die die producten met sleeves wel doeltreffend sorteren en of er afval van bij ons wordt uitgevoerd naar installaties in het buitenland.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ik heb een korte opmerking. Collega Wouters omschreef dit als een probleem dat niet direct een verbod hoeft, maar de sector zou dan wel een inspanning moeten leveren. Dat deed me eigenlijk heel hard denken aan de discussie over het afvalplan of het plan rond verpakkingen. Is het misschien een gemiste kans geweest om sleeves daar ook een plaats in te geven? Bij mijn weten staat daar niets over in het verpakkingsplan. Misschien kan er een addendum opgemaakt worden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik begin misschien met de laatste opmerking. De sleeves staan niet letterlijk vermeld in het verpakkingsplan, maar de doelstelling die in dat plan is vastgelegd, heeft natuurlijk betrekking op alle plastics, en daar horen de sleeves bij. Dat is een eerste punt.

De nieuwe installaties die het mogelijk moeten maken dat de uitgebreide pmd-zak, waar ook alle folies in terechtkunnen, wordt ingevoerd, die installaties zullen

wel overweg kunnen met die sleeves, omdat ze daarvoor gebouwd zijn. Dat is dus een goede zaak, denk ik.

Uitvoeren is volgens de informatie die wij hebben geen probleem, maar het is wel belangrijk dat er in de erkenning van Fost Plus, die nu definitief rond is, rekening wordt gehouden dat er wel hogere tarieven zijn, wanneer het gaat om iets wat moeilijker te verwerken is. Ik denk dat dat ook een goede zaak is die resultaat zal opleveren.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Ik ben blij te horen dat die sorteermachines daar inderdaad mee om kunnen. Anders zou er veel waardevol materiaal verloren gaan, en dat kunnen we op deze manier toch nog redden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vernietiging van het gewijzigde Soortenbesluit en de gevolgen ervan – 560 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): De Raad van State vernietigde op 10 januari het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 2016 tot wijziging van diverse bepalingen van het Soortenbesluit van 15 mei 2009. Deze vernietiging heeft niet enkel impact op de voorgestelde versoepeling met betrekking tot de bestrijding van een aantal principieel beschermde vogelsoorten, maar blijkbaar ook voor de bescherming van de wolf, de *Canis lupus*, die we sinds vorig jaar als een vast aanwezige soort mogen beschouwen in Vlaanderen.

De wolf geniet blijkbaar wel Europese bescherming binnen de Habitatrichtlijn, maar kreeg pas effectieve Vlaamse bescherming door het ondertussen vernietigde besluit.

Dit kan volstaan als uiterst korte inleiding, denk ik. Mijn eerste vraag gaat over het verzekeren van de beschermde status van de wolf. Welke initiatieven zult u nemen om daar zo snel mogelijk voor te zorgen en de terugkeer van de wolf als een positief signaal voor de Vlaamse natuur te bestendigen?

U hebt in het verleden ook terecht aangegeven dat u snel een regeling hebt getroffen waarbij schadeloosstelling onder bepaalde modaliteiten kon worden toegekend, als een wolf schade veroorzaakt heeft en dat bewezen is. Als dit element wegvalt, dan riskeren we het draagvlak voor de wolf, dat al wankel of toch niet onverdeeld gunstig is, te verliezen. Daar moeten we dus snel tot een aanpassing of oplossing komen. Hebt u al een idee hoe snel dat kan gaan?

Ik heb ook nog een achterliggende vraag over de grond van de zaak. De vernietiging zorgt ervoor dat we nu terugvallen op het besluit van 15 mei 2009. Althans, dat denk ik toch. De vraag is of u het vernietigde besluit zult herbekijken en rekening zult houden met de toch wel verregaande argumentatie van de Raad van State. Kunt u ons al enige inzage geven in de inhoud en de termijn die u vooropstelt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Bruyn, de Raad van State heeft inderdaad het besluit vernietigd. Vogelbescherming Vlaanderen was naar de Raad van

State gestapt en die heeft het volledige besluit vernietigd, wat inhoudt dat de bepalingen die daarin stonden, niet meer gelden. Er is discussie onder juristen of de wolf nu wel of niet beschermd is. Het is eigen aan juristen dat die een aantal zaken anders interpreteren. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) gaat ervan uit dat de wolf beschermd is, andere zeggen dat dat niet zo is. Ik denk dat we die discussie moeten uitsluiten. Mijn intentie is om zo snel mogelijk – en ik hoop dat dat vrijdag kan – naar de ministerraad te gaan met een besluit dat daar duidelijkheid rond creëert, zodat er geen discussie over kan zijn. Het grote voordeel daarvan is dat de schade die de wolf eventueel aanricht, dan weer gedekt is. Ik denk dat het alleen maar een goede zaak zou zijn om dat op die manier recht te zetten. We moeten daarvoor dus een nieuw besluit nemen binnen de Vlaamse Regering, en dat is ook de bedoeling.

Hoe zit het met de andere soorten? Door die integrale vernietiging valt men terug op bijlage 3 van het soortenbesluit van 15 mei 2009. Dat is de situatie vandaag, maar nogmaals: het is de bedoeling om dit te hervormen, om op die manier te komen tot een duidelijke situatie.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Dank u wel. Dat is geruststellend, wat de wolf betreft. Ik hoor dat u de discussie tussen juristen voor wil zijn en vrijdag al een sluitend voorstel wil voorleggen aan de regering. Ik denk dat dat inderdaad de aangewezen weg is.

Wat het tweede element betreft, de zaak ten gronde, bent u wat minder expliciet, minister. Ik zal mijn vraag wat expliciteren. Wilt u vrijdag in één beweging daar ook al een antwoord op bieden, of meent u – wat alvast mijn pleidooi is – dat daar toch wel eens ten gronde gekeken moet worden naar de argumenten van de Raad van State voor de vernietiging, die toch wel vrij verregaand zijn? Er wordt verwezen naar de verplichtingen uit het soortenbesluit, artikel 8, en naar de Vogelrichtlijn, artikel 9. Wanneer kunnen we die principieel beschermde soorten toch bestrijden? Dat is niet vanzelfsprekend. Er is wetenschappelijk bewijs nodig over de populatie-evolutie. Er moet aangegeven zijn dat elke andere preventieve maatregel genomen werd. Ook handhaving moet te allen tijde mogelijk zijn. Ik denk dat een regeling van de situatie die ontstaan is door de vernietiging door de Raad van State wel wat studiewerk vergt. Ik zou u dan ook willen oproepen om daar de nodige tijd voor uit te trekken, minister, maar ook geen tijd te laten verloren gaan. Dat hoort u me niet zeggen. Er moet ten gronde gekeken worden naar het wat mij betreft zeer gemotiveerde arrest van de Raad van State. Daarbij komt ook de opportuniteitsvraag opnieuw aan de orde. We staan nu verder dan toen het soortenbesluit en nadien het besluit van de Vlaamse Regering genomen werden om soorten als spreeuw en gaai te beschermen. Ik wil de discussie hier niet ten gronde voeren omdat er blijkbaar ook nog wat ruimte is. Ik denk wel dat we die opportuniteitsvraag moeten durven te stellen tegen het licht van het arrest van de Raad van State.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Net als collega De Bruyn ben ik natuurlijk blij dat de minister het engagement aangaat om zo snel mogelijk het probleem van de bescherming van de wolf te regelen. Symbolisch is dat natuurlijk belangrijk. Het zou op zich uiteraard eigenaardig zijn als we dat niet zouden doen.

Ik wil me ook aansluiten bij de tweede bedenking. De vernietiging is inderdaad gebaseerd op de vaststelling dat de regeling waarbij we het uitzonderingen vrij gemakkelijk maken, zodat we de regel niet te vaak moeten toepassen – een oud zeer in onze Vlaamse wetgeving betreffende natuur –, stilaan op zijn grenzen botst. Het heeft natuurlijk weinig zin om in een besluit dat dient om soorten te

beschermen, gebaseerd op een richtlijn die dient om soorten te beschermen, zeer comfortabele regelingen te treffen om het leven gemakkelijk te maken voor diegenen die ze willen bestrijden. Dat is namelijk wat hierin gebeurt: een simpele aanmeldingsprocedure met stilzwijgende toestemming is voldoende. Dat wil zeggen dat men zegt 'doe maar', tenzij er iemand echt heel hard aan het opletten is bij het ANB, waar er jammer genoeg te weinig mensen werken om heel hard op te letten. Dat is de insteek van het besluit, en heel vaak ook van onze milieu-beschermingswetgeving en van onze natuurbeschermingswetgeving.

Ik denk dus dat dit inderdaad wel eens een grondige herziening vraagt. Ik ben blij dat de Raad van State die discussie in elk geval op de agenda heeft gezet. Wat op dit moment in het besluit staat, is inderdaad een al te verregaande vergemakkelijking voor diegenen die willen bestrijden, in een besluit dat in principe vooral dient om te beschermen en niet het omgekeerde.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Zoals waarschijnlijk werd verwacht, zit ik op dezelfde lijn als de vorige sprekers. Ik wil er toch nog iets dieper op ingaan. Minister, ik begrijp dat u vrijdag al naar de regering wilt stappen. Ik juich toe dat er snel een oplossing komt, maar ik schrik wel van de snelheid. Ik begrijp van een aantal spelers in het veld dat er met veel partners toch nog niet zoveel overleg is gepleegd. Ik vraag me dan af waarop dat voorstel, dat vrijdag op de tafel van de regering zal worden gelegd, precies gebaseerd is.

Wat de wolf betreft, kan ik me voorstellen dat er een welles-nietesspelletje aan de gang is over het al dan niet beschermd statuut. Maar ik neem aan dat daar binnenkort ook wel duidelijkheid over zal komen. Zoals de collega's ook stelden, denk ik dat de meest prangende vraag gaat over de bestrijding van die vogelsoorten. Die fameuze stilzwijgende goedkeuring bleek duidelijk het struikelblok voor de Raad van State. Ik vraag me dan wel het volgende af. Als intussen het soortenbesluit van 2009 geldt omdat de nieuwe versie van tafel werd geveegd, terwijl dat oude soortenbesluit ook gebaseerd is op die stilzwijgende goedkeuring, rijst dan in de tussentijd niet hetzelfde probleem?

Een subvraag daarbij: welke communicatie vindt plaats ten aanzien van de bestrijders? Ik heb eens gekeken op de site van het ANB. Ik vind geen nieuwe informatie. Er is blijkbaar geen overgangsfase met een overgangsregeling. Wat wordt dan precies gecommuniceerd aan diegenen die onder die bijlage van het soortenbesluit vallen?

Ten slotte een vraag ten gronde. U zult natuurlijk niet helemaal in uw kaarten laten kijken, maar is het dan niet het overwegen waard om een stilzwijgende weigering in te voeren? Ik denk dat het probleem dan van de baan is. Dan moet je al een toelating krijgen om te bestrijden, in plaats van het omgekeerde principe, waarop de Raad van State fundamentele kritiek heeft geuit.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het arrest van de Raad van State dateert van 10 januari 2019 en is ons pas overgemaakt in de week van 14 januari. We hebben het dus welgeteld zeven dagen in handen. Uiteraard is er nog geen ruime consultatie over kunnen gebeuren.

Het is een afweging om ervoor te zorgen dat de wolf snel zonder discussie opnieuw wordt beschermd en dat ook de schade die de wolf aanricht, vergoed kan worden. Daarom willen we snel gaan. Uiteraard zullen we tegemoetkomen aan en rekening houden met de opmerking die de Raad van State heeft gemaakt.

Er is overleg geweest met de bestrijders.

Wat betreft de website kan ik u geen antwoord geven. Ik zal aan het Agentschap voor Natuur en Bos de opdracht geven om er de juiste informatie op de plaatsen.

Er is een duidelijke uitspraak van de Raad van State en er zal uiteraard rekening mee moeten worden gehouden. Dat lijkt mij logisch.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Ik ben het niet helemaal eens met de heer Sanctorum, die zegt dat als we zouden overgaan tot een stilzwijgende weigering in plaats van een stilzwijgende goedkeuring, het probleem daarmee van de baan zou zijn. Dat zou kunnen indien het ANB dan over voldoende middelen zou kunnen beschikken om na te gaan of aan alle voorwaarden opgenomen in de Vogelrichtlijn en het Soortenbesluit, effectief is voldaan. De vraag is maar of dat mogelijk zou zijn. Het gewoon omkeren van het principe kan een element van een ruimere herziening zijn van het besluit zoals het vandaag bestaat, maar is, wat mij betreft, niet voldoende als antwoord op de tekortkomingen die de Raad van State heeft vastgesteld.

Ik wil mijn pleidooi herhalen om te werken met twee snelheden. Dit kan snel naar de Vlaamse Regering van vrijdag wat betreft het beschermde statuut van de wolf. Er kan iets meer tijd worden genomen – nog eens: niet meer dan nodig – om het arrest van de Raad van State zeer grondig te analyseren en te kijken op welke punten – ik spreek bewust in het meervoud – de Raad van State vindt dat het vernietigde besluit niet conform de heersende regelgeving is.

Ik heb nog een bijkomende vraag, maar ik heb er alle begrip voor dat de minister daar nu niet op kan antwoorden want het gaat over cijfertjes. Hebben we eigenlijk zicht op hoeveel meldingen betreffende de zes gekende soorten er tijdens de voorbije jaren zijn geweest? Hoeveel exemplaren werden er dan vervolgens als zijnde 'bestreden' opgegeven? Als uw diensten die informatie nog zouden kunnen naleveren, zou dat bijzonder gewaardeerd worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.